Internetowy System Wspomagania Podróży – Tworzenie Podsystemu Odpowiedzialnego za Gromadzenie Danych

Szymon PISAREK, Marcin PAPRZYCKI

Streszczenie: Niniejszy artykuł opisuje, odpowiedzialny za gromadzenie danych, fragment internetowego systemu wspomagania podróży. System ten oparty jest na technologii agentowej, a jego częścią centralną jest zbiornica danych semantycznie „opisanych" w języku RDF. W tekście przedstawiamy ogólny schemat systemu: podsystemy odpowiedzialne za interakcję z użytkownikiem, zarządzanie danymi i gromadzenie danych. Następnie omówieni zostają agenci gromadzących dane ze źródeł internetowych i przekształcający je do formy wymaganej w systemie.

1. Wprowadzenie

Ciągły przyrost ilości informacji dostępnej w Internecie ma zarówno pozytywne jak i negatywne skutki. Z jednej strony znajdują się tam „prawie wszystkie" istotne informacje z prawie każdej dziedziny, z drugiej zaś strony ich ilość jest tak wielka, iż bardzo często mamy problem ze znalezieniem tych danych, które są nam „naprawdę" potrzebne. Wielu naukowców, w tym P. Maes [21], twierdzi, że inteligentni agenci programowi mogą być odpowiedzią na problem zalewu informacją. Jeśli rzeczywiście ma się tak stać to koniecznym jest przekształcenie informacji dostępnej w Internecie w postać, która będzie czytelna dla tychże agentów. Jedną z możliwych dróg osiągnięcia tego celu jest Semantic Web [28], czyli Internet Semantyczny, w którym informacja jest opisana ontologicznie. W tym celu możemy posłużyć się językami opisu zasobów, takimi jak: Resource Description Framework (RDF) [27] czy Ontology Web Language (OWL) [25]. Niestety, w chwili obecnej praktycznie nie ma dostępnych danych w formacie RDF/OWL. Jedno z niewielu większych repozytoriów to ChefMoz, jednakże korzystanie z tych danych bywa bardzo kłopotliwe [10].

Aby przetestować hipotezę P. Maes, o skuteczności agentów programowych postanowiliśmy stworzyć agentowy system wspomagania podróży, w którym dane opisane będą językiem RDF. Celem niniejszej pracy jest omówienie rozwiązań zastosowanych przy gromadzeniu danych dla systemu. W następnej sekcji przedstawiamy całościowy obraz systemu. Następnie, w Sekcji 3, omówimy podsystem gromadzący dane, a jego działanie zilustrujemy w Sekcji 4.

2. Struktura Agentowego Systemu Wspomagania Podróży

Zarys architektury systemu przedstawiony został na Rysunku 1 (jego szczegółowy opis działania znajduje się w [11]). Pozostaliśmy przy nazwach angielskich, aby utrzymać zgodność z nazwami występującymi w bibliografii. System składa się z:

User (*U*) Dostęp do systemu możliwy jest poprzez różnego rodzaju „klientów internetowych", od przeglądarek, poprzez palmtopy, telefony obsługujące protokół WAP, skończywszy na agentach innych systemów.

Content Delivery Subsystem (*CDS*) jest odpowiedzialny za odpowiedzi na zapytania przesłane przez *User*-ów. Tutaj inteligentni agenci, na podstawie zapytania użytkownika, tworzą zbiór personalizowanych danych wynikowych.

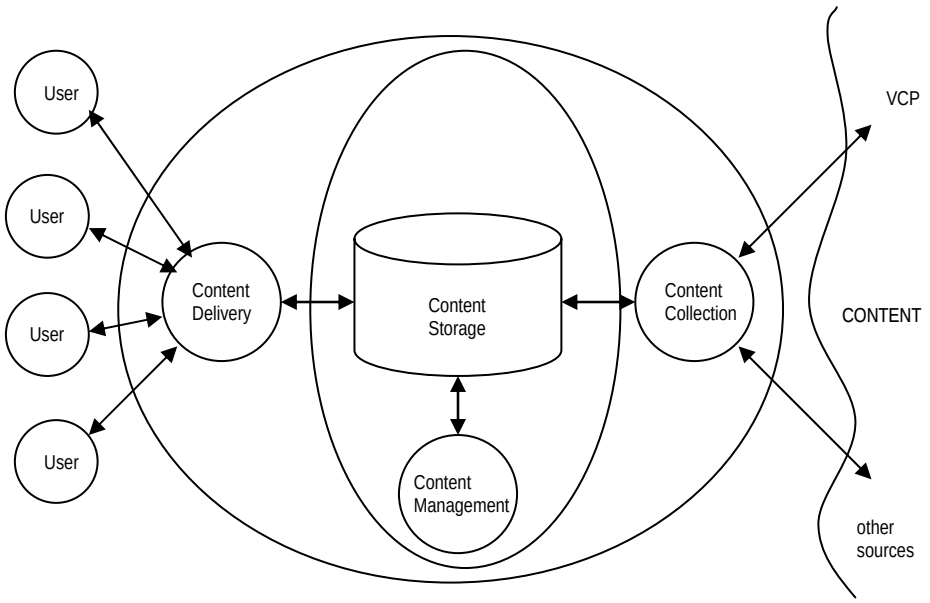

Rysunek 1. Schemat Systemu

Content Management Subsystem (*CMS*) odpowiada za całość funkcji związanych z zarządzaniem danymi zgromadzonymi w centralnym repozytorium. Agenci tego podsystemu odpowiedzialni są m.in. za nadzór, aby dane w systemie były aktualne. Załóżmy, iż co piątek zmienia się repertuar kina. *CMS* informuje *CCS*, iż odpowiednie dane powinny zostać zaktualizowane. Innym zadaniem *CMS* jest uzupełnianie niekompletnych danych. Załóżmy, że posiadamy dane na temat hotelu: jego nazwę i adres, ale nie mamy numeru telefonu. W tej sytuacji *CMS* informuje *CCS,* że należy znaleźć brakujące informacje.

Content Collection Subsystem (*CCS*) stanowi przedmiot niniejszej pracy i odpowiedzialny jest za gromadzenie danych (pochodzących z różnych źródeł) i przekształcanie ich do postaci wymaganej przez system (opisanej językiem RDF i odpowiadających zakładanej przez system ontologii podróży [10]).

Content Storage (*CS*) zawiera dane składające się z trójek języka RDF odpowiadających przyjętej w systemie ontologii. *CS* działa w oparciu o system JENA, który jest opracowaną przez HP bazą danych dla danych ontologicznych opisanych w języku RDF.

Verified Content Providers (*VCP*) oraz *Other Sources* (*OS*) to skutek podziału Internetu na źródła, którym możemy zaufać, oraz „całą resztę". *VCP* zawierają informacje, które są aktualne i spójne, natomiast *OS* to zbiornice danych co do których takiej pewności nie mamy.

3. Podsystem Gromadzenia Informacji – *Content Collection Subsystem* (*CCS*)

Architektura podsystemu *CCS* przedstawiona jest na Rysunku 2. Przyjrzyjmy się teraz dokładnie poszczególnym jego elementom.

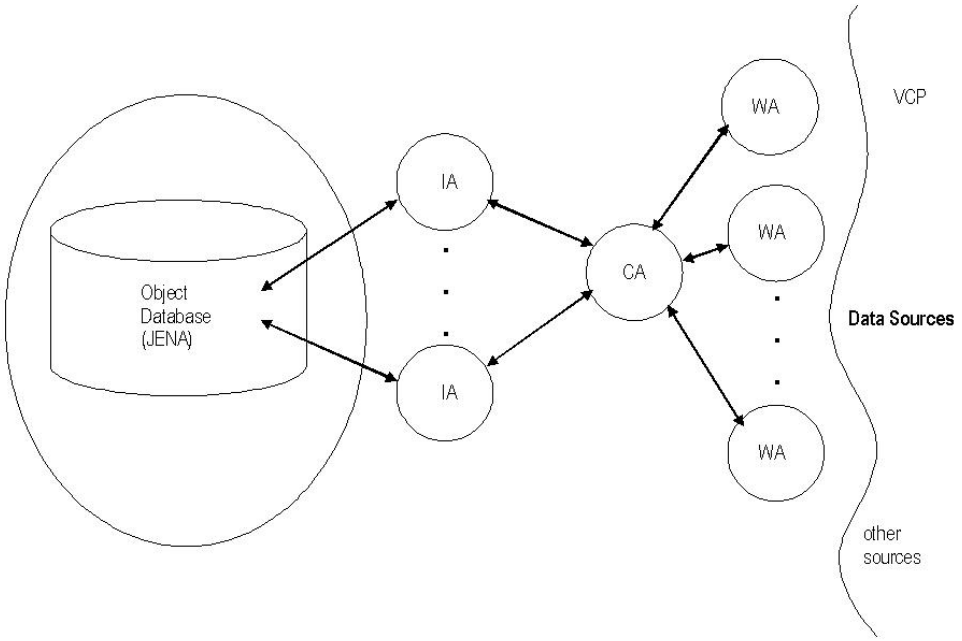

Rysunek 2. Podsystem Gromadzenia Informacji (*CCS*)

Źródła danych Bazy danych, Web Services, strony Internetowe, pliki mogą stać się źródłami danych. Jedno źródło może składać się np. ze stron WWW oraz Web Service – takie kombinacje będą częste, ponieważ trudno znaleźć w jednym miejscu wszystkie interesujące nas dane. Obecnie korzystamy tylko ze stron internetowych, jednakże architektura systemu pozwala korzystać z innych źródeł. Wystarczy stworzyć odpowiednie „opakowanie" – *Wrapper Agent* – albowiem dla *CCS* nie ma znaczenia czy pobieramy dane ze strony WWW czy z bazy danych.

Wrapper Agents (*WA*) W chwili obecnej praktycznie nie ma w Internecie danych opisanych semantycznie np. w języku RDF. Z tego właśnie powodu jesteśmy zmuszeni stworzyć agentów typu *WA*. Agent *WA* może być rozumiany jako „opakowanie" źródła danych. Jest on odpowiedzialny za wyłuskanie interesujących nas danych, stworzenie na ich podstawie tokenu kodującego dane jako trójki w języku RDF. Ponadto token zawiera dane administracyjne: informację na temat agenta, który go stworzył, datę stworzenia oraz priorytet (niski, średni lub wysoki). Następnie agent *WA* przesyła stworzony token do koordynatora (*Coordinator Agent*), komunikacja między nimi odbywa się w języku ACL [1].

Warto zauważyć, iż w bieżącej wersji *CCS* dane pobierane są ze stron internetowych i tworzenie odpowiednich agentów jest bardzo czasochłonne, a równocześnie nawet drobna zmiana w prezentowaniu (formacie) danych może

spowodować, iż agent przestanie pracować prawidłowo – parsowanie strony zakończy się błędami. Mamy nadzieję, że rozwiązanie to jest tylko tymczasowe i że w przyszłości idea Semantic Web stanie rozpowszechni się na tyle, że dane prezentowane na stronach WWW będą również dostępne w formacie RDF lub w innej reprezentacji ontologicznej.

Coordinator Agent (*CA*) uruchamiany jest przy starcie systemu i istnieje dopóty, dopóki system działa. Poza koordynacją działań *Wrapper-ów* – uruchamiania ich, służy on jako tunel komunikacyjny między *Wrapper-ami* a agentami odpowiedzialnymi za zapisywanie znalezionych informacji w repozytorium (*Index Agent*). Działanie koordynatora zorganizowane jest w stylu agentowym poprzez wdrożenie odpowiednich zachowań (*Behaviour*). Z jednej strony mamy zachowanie odpowiedzialne za komunikację z *Wrapper-ami* – to tutaj odbierany jest token od *WA* i zapisany w wewnętrznej kolejce priorytetowej koordynatora. Z drugiej zaś strony, kolejne zachowanie pobiera z kolejki token o najwyższym priorytecie i przekazuje go do jednego z agentów indeksujących (*IA*) (przy użyciu protokołu FIPA-ConrtactNetProtocol [9]).

Zauważmy, że kolejka priorytetowa pozwala nam w trybie natychmiastowym obsługiwać tokeny z wysokim priorytetem. Konieczność takiego podejścia ilustruje następujący scenariusz. W pewnym momencie w systemie działa bardzo dużo *Wrapper-ów*, jedni ściągają najnowsze repertuary kin, inni pobierają najnowszy rozkład jazdy pociągów. W tym momencie jeden z użytkowników zainteresowany jest repertuarem teatrów w Warszawie. Niestety dostępne dane nie są już aktualne – to właśnie dzisiaj zmienił się repertuar. Koordynator dowiaduje się o tym od podsystemu zarządzającego danymi i uruchamia odpowiedniego *Wrapper-a*, aby ten pobrał najświeższe dane. *Wrapper* zbiera dane, tworzy odpowiedni token, przekazuje go do koordynatora. Token ten musi być opracowany w pierwszej możliwej kolejności, aby móc obsłużyć zapytanie użytkownika.

W chwili obecnej informacje na temat kiedy uruchomić dowolnego agenta *WA* czytane są przy starcie systemu (z pliku konfiguracyjnego). Jednakże w kolejnych wersjach *CCS* informacje te będą mogły zostać przekazane koordynatorowi przy pomocy odpowiedniej wiadomości w języku ACL.

W aktualnej wersji systemu koordynator służy jako „skrzynka” w procesie komunikacji między agentami *WA* a *IA*. Można by się zastanowić czy w pewnym momencie nie stanie się on „wąskim gardłem” podsystemu *CCS*. Jeśli duża liczba *Wrapper-ów* będzie pracowała w tym samym czasie, może to być rzeczywiście problem. W tej sytuacji możliwym jest zastosowanie puli agentów *CA* w miejsce pojedynczego koordynatora. W tym przypadku *WA* kontaktowałby się z pulą agentów *CA* przy pomocy protokołu FIPA-ContractNetProtocol [9] i otrzymywałby od każdego z nich informację jak bardzo jest zajęty (np. ile tokenów o danym priorytecie ma do obsłużenia w kolejce), następnie *Wrapper* wybierałby „najmniej zajętego” *CA* i przesyłałby mu token. Warto podkreślić, iż przejście z jednego do puli koordynatorów wymaga bardzo mało zmian w systemie.

Indexing Agents (*IA*) Przy starcie podsystemu *CCS* uruchamiana jest pula agentów typu *Indexing Agent*. Agenci ci istnieją przez cały czas działania systemu. Agent *IA* zaszyte ma w sobie trzy zachowania. Pierwsze odpowiedzialne jest za

otrzymanie tokenu od koordynatora (*CA*). Drugie sprawdza kompletność danych w otrzymanym tokenie, np. w informacji na temat lotniska może brakować jego kodu ICAO [14]. Ostatnie zaś odpowiedzialne jest za zapisanie danych zawartych w tokenie do repozytorium. Zauważmy, że tylko agenci *IA* wiedzą, gdzie znajduje się baza danych, jaki jest jej typ: centralna czy też rozproszona, czy jest ona relacyjna czy może obiektowa. Dzięki temu wszelkie zmiany związane z repozytorium powodują modyfikację wyłącznie agentów *IA*, reszta systemu pozostaje nienaruszona. Spójrzmy teraz na fragment przykładowych danych, zapisanych w repozytorium, opisujących Warszawskie lotnisko (ontologia służąca do opisu lotniska znajduje się w [2]).

```
<rdf:Description
      rdf:about="http://www.agentlab.net/travel/airports/WAW">
<admin:createdBy>airportInfo_wrapper@syme:1099/JADE
      </admin:createdBy>
<admin:createdDate>Fri Apr 15 14:15:21 CEST
      2005</admin:createdDate>
<admin:modificationTryBy>airportInfo_wrapper@syme:1099/JADE</
      admin:modificationTryBy>
<admin:modificationTryDate>Fri Apr 22 20:19:11 CEST
      2005</admin:modificationTryDate>
<admin:modifiedBy>airportInfo_wrapper@syme:1099/JADE</admin:modified
      By>
<admin:modifiedDate>Fri Apr 29 17:39:19 CEST
      2005</admin:modifiedDate>
<admin:incompleteData>true</admin:incompleteData>
<airport:iataCode>WAW</airport:iataCode>
<airport:location>Warsaw, Poland</airport:location>
<airport:name>Rafael Nunez</airport:name>
</rdf:Description>
```

Zapisane dane administracyjne to (*zasób* = *warszawskie lotnisko*):

1. `admin:createdBy` – informacja na temat agenta, który jako pierwszy zebrał dane służące do opisu pewnego zasobu
2. `admin:createdDate` – data stworzenia trójek RDF opisujących zasób
3. `admin:modificationTryBy` – dane agenta, który próbował uaktualnić dane odnośnie pewnego zasobu, jednakże przesłane przez niego dane były takie same jak w repozytorium
4. `admin:modificationTryDate` – data próby uaktualnienia danych opisujących pewien zasób przesłane dane były identyczne jak w repozytorium
5. `admin:modifiedBy` – informacja na temat agenta, który przesłał najbardziej aktualne dane odnośnie zasobu
6. `admin:modifiedDate` – data modyfikacji trójek RDF opisujących zasób
7. `admin:incompleteData` – flaga informująca, czy dane opisujące zasób są kompletne czy nie, innymi słowy czy do opisu zasobu wykorzystujemy wszystkie właściwości ontologii wybranej do opisu pewnej klasy zasobów (w tym przypadku lotnisk)

3.1 Dodatkowe uwagi na temat *Wrapper-ów*

Proponowany system odpowiedzialny za gromadzenie danych jest na tyle uniwersalny, iż można go traktować jako framework do budowy systemów typu *CCS*. Jedyne elementy, które będą zmieniały się to agenci *WA*. Zauważmy tutaj, że jeśli powstaną w Internecie repozytoria danych opisanych semantycznie, to wystarczy wówczas stworzyć *WA* odczytujących tak opisane dane i tworzących odpowiednie tokeny. Konieczność tworzenia kolejnych *WA* jest słabym punktem przedstawionego rozwiązania. Zastanówmy się w jaki sposób można by zmniejszyć ilość pracy potrzebnej do tworzenia agentów tego typu.

W chwili obecnej dla każdej strony internetowej musimy stworzyć „ręcznie" agenta *WA*, który rozumie/zna prezentowany tam format informacji. Nawet niewielka zmiana formatu powoduje konieczność przebudowy agenta.

Pierwszym pomysłem jest system, który automatycznie generowałby agentów *Wrapper Agent* dla zadanej strony WWW. System taki, np. przy wykorzystaniu sieci neuronowych, byłby w stanie rozpoznawać strukturę strony, tabele, zwykły tekst, itp.. Czy jednak budowa takiego systemu nie byłaby trudniejsza od budowy naszego podsystemu *CCS*? Problem ten omawiany jest w [4, 18, 19, 20, 23].

Inne rozwiązanie koncentruje się wokół aplikacji typu *Web Crawler* (*WC*), a bardziej szczegółowo wokół rozwiązań typu *Focused Crawler* (*FC*). Zamiast agenta *WA* przydzielonego do konkretnego źródła danych mamy tutaj agentów typu *Focused Crawler Agent* (*FCA*) odwiedzających zasoby, „czytających" informacje, próbujących je „zrozumieć" i przekształcić w trójki RDF. Największą trudnością w tym podejściu jest zbudowanie agenta, który zrozumie dane nieustruktualizowane. Więcej informacji o *Web Crawler* i *Focused Crawler* można znaleźć w [5, 6, 22, 24, 26].

Należy tutaj jednak podkreślić, że bez względu jak będzie rozwijała się wiedza na temat tworzenia *WA*, architektura naszego *CCS* pozwala na rozwijanie *Wrapper-ów*, bez ingerencji w innych agentów (w pozostałe części systemu).

4. Przykład działania podsystemu *CSS*

Przedstawimy teraz działanie jednego z zaimplementowanych *WA*. Jest to *MarriottHotelsWrapperAgent (MHWA)*. Agent ten zbiera informacje na temat wszystkich hoteli Marriott na świecie. Jako źródło danych wykorzystujemy strony z portalu firmy Marriott (http://marriott.com). Dane jakich potrzebujemy opisane są poprzez ontologię *Hotel Ontology* zaproponowaną w [10].

Portal firmy Marriott umożliwia przeszukiwanie hoteli według państw oraz według stanów dla USA (Rysunek 3.) Pierwszym zadaniem agenta *MHWA* jest znalezienie wszystkich państw i stanów (dla USA) gdzie znajdują się hotele Marriott. Strona WWW znajdująca się na Rysunku 3 jest pierwszą stroną odwiedzaną przez *Wrapper-a*. Poczynione zostało tutaj założenie, że w Polsce (query string: `?country=PL`) istniej co najmniej jeden hotel Marriott. Po prawej stronie znajduje się lista rozwijana z państwami/stanami (dla USA) w których występują hotele (na rysunku lista ze stanami jest zasłonięta przez rozwiniętą listę państw). *MHWA* „wyłuskuje" wszystkie kody państw oraz stanów USA z

rozwijanych list i dla każdego kodu odwiedza stronę zmieniając odpowiednio „query string”. Dla kodów państw „query string” jest następujący:

`?country=[kod państwa]`, np. dla Japonii jest to: `?country=JP`,

dla stanów USA:

`?state=[kod stanu]`, np. dla stanu Kalifornia jest to: `?state=CA`.

Z odwiedzonych stron agent odczytuje kody wszystkich hoteli występujących w danym państwie/stanie (środkowa część strony na Rysunku 3.).

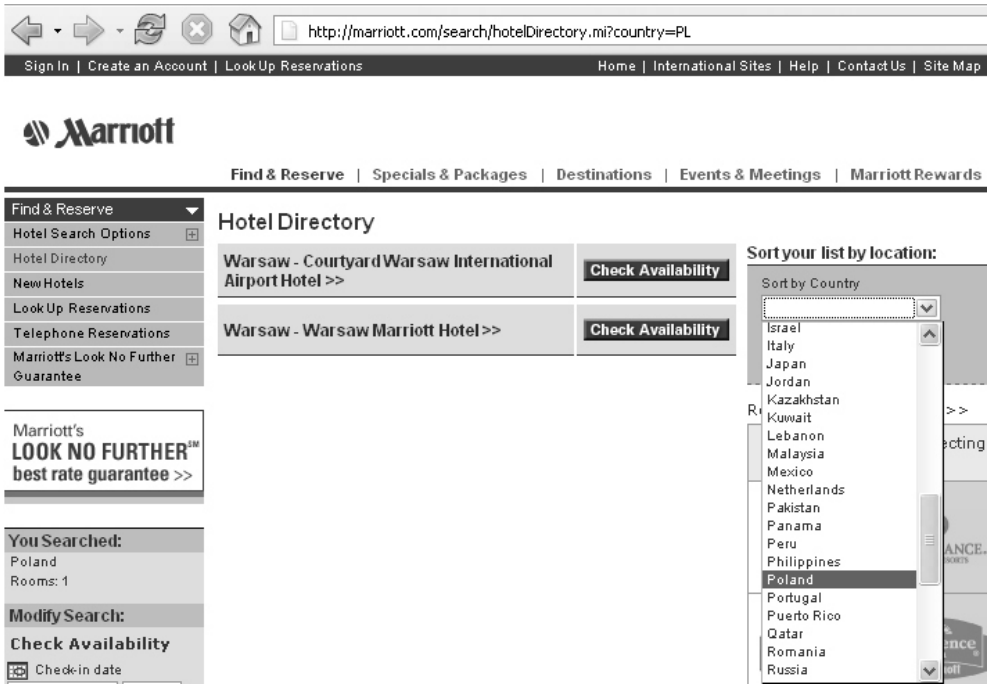

Rysunek 3. Hotele Marriott (strona główna)

Mając kody hoteli, można pobrać szczegóły. Adres strony z detalami hoteli ma następujący format:

`http://marriott.com/property/factsheet/[kod hotelu]`

Dla każdego kodu hotelu, *MHWA* odwiedza stronę z detalami podmieniając w powyżej podanym adresie URL posiadany już kod hotelu. Przykładowa strona, dla warszawskiego hotelu Marriott, znajduje się na Rysunku 4. Po załadowaniu strony z detalami, agent wyłuskuje interesujące go dane (te wymagane przez ontologię hotelu zaproponowaną w [10]) i tworzy trójki RDF opisujące ten hotel. Przyjrzyjmy się fragmentowi kodu w HTML reprezentującego adres hotelu:

```
<div id="hotelAddressSub">
<h2>Warsaw Marriott Hotel</h2>
       <ul>
              <li>Al. Jerozolimskie 65/79</li>
              <li>Warsaw, 00-697 Poland</li>
```

```
            <li>Phone:   48 22 6306306</li>
            <li>Fax:    48 22 8300041</li>
            <li>Sales:    48 22 6305236</li>
            <li>Sales Fax:  48 22 6305461</li>
      </ul>
</div>
```

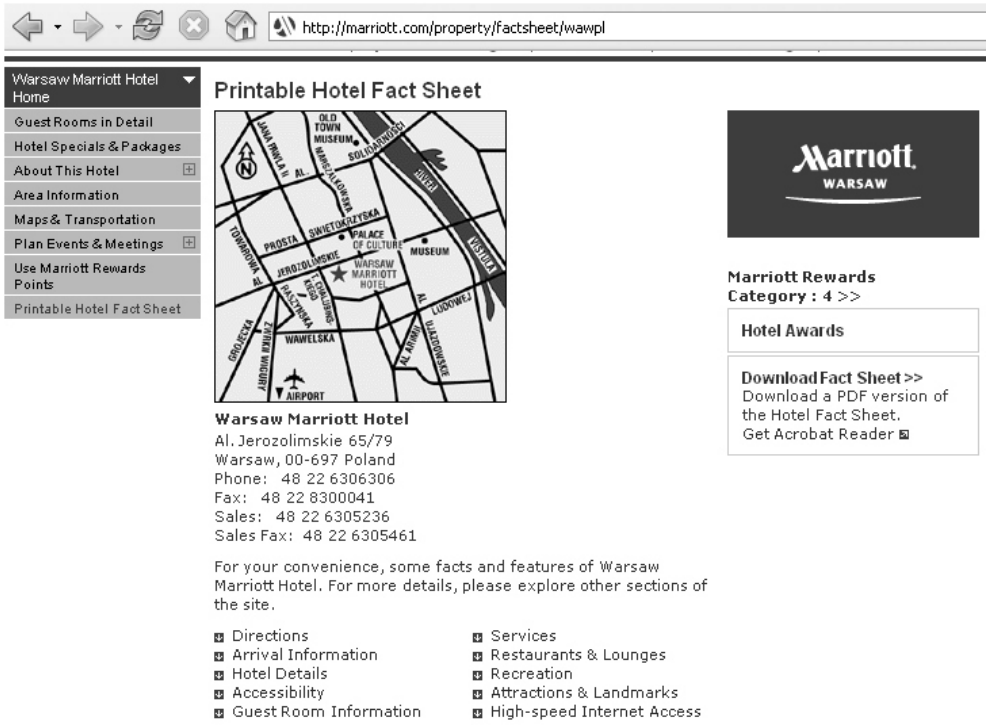

Rysunek 4. Szczegóły hotelu Marriott w Warszawie (strona WWW)

Z powyższego kody HTML agent *MHWA* tworzy następujące trójki RDF:

```
<rdf:Description
      rdf:about="http://www.agentlab.net/travel/hotels/Marriott/WAW
            PL">
      <location:streetAddress>Al. Jerozolimskie
            65/79</location:streetAddress>
      <location:city>Warsaw</location:city>
      <location:zip>00-697</location:zip>
      <location:country>Poland</location:country>
      <location:phone>48 22 6306306</location:phone>
      <location:fax>48 22 8300041</location:fax>
</rdf:Description>
```

Po zbudowaniu (kompletnego lub niekompletnego) opisu hotelu, agent tworzy token, zawierający trójki RDF oraz dane administracyjne, i wysyła go do *CA*. *CA* będzie postępował z otrzymanym tokenem w sposób opisany w Sekcji 3.1.

5. Uwagi końcowe

W niniejszej pracy przedstawiliśmy ogólną architekturę Agentowego Systemu Wspomagania Podróży, szczególną uwagę przywiązując do podsystemu gromadzenia informacji (*CSS*). Omówiliśmy agentów *CCS*: *Coordinator Agent*, *Wrapper Agent*, *Indexing Agent*. Rozważyliśmy również możliwości ulepszenia podsystemu poprzez automatyczne generowanie *Wrapper-ów* oraz stworzenie nowego typu agentów dostarczających dane do systemu: *Focused Crawler Agent*. Następnie przedstawiliśmy przykład działania *Wrapper-a* zbierającego dane na temat hoteli Marriott.

W chwili obecnej zaimplementowane zostały dwa *Wrapper-y*. *AirportsWrapperAgent* – odpowiedzialny za zbieranie informacji na temat lotnisk na świecie i korzystający z portalu: http://www.world-airport-codes.com (kody lotnisk IATA [13]) oraz strony http://www.airrouting.com/scripts/airportloc.asp – dla podanego kodu IATA otrzymuje dane na temat lotniska wykorzystywane w ontologii *Airport* [2]. Drugim agentem jest zaprezentowany powyżej *MarriottHotelsWrapperAgent* –odpowiedzialny za zbieranie informacji na temat wszystkich hoteli Marriott na świecie.

Podsystem *CCS* został zbudowany przy wykorzystaniu JADE [15] – otoczenia do tworzenia aplikacji agentowych. Podczas „wyłuskiwania" danych ze stron WWW wykorzystywany jest CyberNeko HTML Parser [7] – parser HTML, który dla zadanej strony tworzy reprezentujący ją obiekt DOM [8] oraz Jaxen [16] – XPath engine [30]. Strony ładowane są do pamięci przy użyciu biblioteki HTTP Client [12].

Obecnie jesteśmy w trakcie budowania kolejnych *Wrapper-ów* i integrowania ich z systemem. O postępach będziemy informować w kolejnych raportach.

Literatura

1. Agent Communication Language: http://www.fipa.org/repository/aclspecs.html
2. Airport Ontology: http://www.daml.org/ontologies/323, http://www.daml.org/2001/10/html/airport-ont
3. Angryk Rafał, Galant Violetta, Gordon Minor, Paprzycki Marcin (2002) Travel Support System - an Agent-Based Framework. In: H. R. Arabnia, Y. Mun (ed.), *Proceedings of the International Conference on Internet Computing* (IC'02), CSREA Press, Las Vegas, NV, 719-725
4. Ashish Naveen, Knoblock Craig; Semi-automaticWrapper Generation for Internet Information Sources; In *Proceedings of the Second IFCIS International Conference on Cooperative Information Systems*, Kiawah Island, SC, 1997
5. Bradshaw Shannon, Menczer Filippo, Pant Gautam; Search Engine-Crawler Symbiosis: Adapting to Community Interests; *Proc. 7th European Conference on Research and Advance d Technology for Digital Libraries* (ECDL 2003)
6. Chau Michael, Chen Hsinchun; Personalized and Focused Web Spiders; in *N. Zhong, J. Liu, Y. Yao (Eds), Web Intelligence*, Springer-Verlag, February 2003, pp. 197-217
7. CyberNeko HTML Parser: http://people.apache.org/~andyc/neko/doc/html/index.html
8. Document Object Model: http://www.w3.org/DOM/
9. FIPA Contract Net Interaction Protocol: http://www.fipa.org/specs/fipa00029/XC00029F.html

10. Gawinecki M., Gordon M., Paprzycki M., Szymczak M., Vetulani Z., Wright J.; (2005) Enabling Semantic Referencing of Selected Travel Related Resources. w: W. Abramowicz (ed.) *Proceedings of the 8th International Conference on Business Information Systems* (BIS 2005), Poznań University of Economics Press, Poznań, Poland, 271-288
11. Gordon M., Paprzycki M.; Designing Agent Based Travel Support System, w przygotowaniu
12. HTTP Client: http://jakarta.apache.org/commons/httpclient/
13. IATA: http://www.iata.org
14. ICAO: http://www.icao.int
15. JADE: http://jade.tilab.com/
16. Jaxen: http://jaxen.org/
17. Jena: http://www.hpl.hp.com/semweb/jena.htm
18. Knoblock Craig, Lerman Kristina, Minton Steven, Muslea Ion; Accurately and Reliably Extracting Data from the Web: A Machine Learning Approach; *IEEE Data Engineering Bulletin*, 23(4):33--41, December 2000
19. Lerman Kristina, Gazen Cenk, Minton Steven, Knoblock Craig; Populating the SemanticWeb; In *Proceedings of the AAAI 2004 Workshop on Advances in Text Extraction and Mining*, 2004
20. Lerman Kristina, Getoor Lise, Minton Steven, Knoblock Craig; Using the Structure of Web Sites for Automatic Segmentation of Tables; In *Proceedings of ACM SIG on Management of Data (SIGMOD-2004)*, 2004
21. Maes P.; Agents that Reduce Work and Information Overload; *Communications of the ACM*, 37, 7, (1994) 31-40
22. Marc Ehrig; Ontology-Focused Crawling of Documents and Relational Metadata; Master's Thesis
23. Muslea Ion, Minton Steven, Knoblock Craig; Hierarchical Wrapper Induction for Semistructured Information Sources; *Autonomous Agents and Multi-Agent Systems*, 4(1/2), March 2001
24. Novak Blaž; A Survey of Focused Web Crawling Algorithms; *Conference on Data Mining and Warehouses* (SiKDD 2004)
25. Ontology Web Language: http://www.w3.org/TR/owl-features/
26. Pant Gautam, Srinivasan Padmini, Menczer Filippo; Crawling the Web; in *M. Levene and A. Poulovassilis, editors: Web Dynamics*, Springer-Verlag, 2003
27. Resource Description Framework: http://www.w3.org/RDF/
28. Semantic Web: http://www.w3.org/2001/sw/
29. Travel Support Project: http://www.agentlab.net/projects/e-Travel/
30. XPath: http://www.w3.org/TR/xpath

Szymon Pisarek
Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych, Politechnika Warszawska
Pl. Politechniki 1, 00-661 Warszawa
e-mail: szymekpi@o2.pl

Marcin Paprzycki
Instytut Informatyki, SWPS
ul. Chodakowska 18/31, 03-815 Warszawa
e-mail: Marcin.Paprzycki@swps.edu.pl